

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain 1 ja 46 §:n ja kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain 1 ja 46 §:n ja kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (HE 178/2016 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 19/2016 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

perusopetuslain 1 ja 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perusopetuslain (628/1998) 1 §:n 3 momentti ja 46 §, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 3 momentti laissa 1136/2003, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Oppivelvollisuusiän ylittäneille järjestettävästä perusopetuksesta säädetään 46 §:ssä.

46 §

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetukseen sovelletaan, mitä 2 §:ssä, 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 9 §:n 1 momentissa, 10, 12—15, 18—22 ja 29 §:ssä, 30 §:n 1 momentissa sekä 35, 37, 38 ja 40—44 §:ssä säädetään. Opetus, oppikirjat ja muu oppimateriaali, työvälineet ja työaineet

Eduskunnan vastaus EV 258/2016 vp

ovat opiskelijalle maksuttomia. Opetuksessa, joka on kunnan tai kuntayhtymän päätöksen taikka 7 §:ssä tarkoitettuun lupaan sisältyvän määräyksen perusteella järjestetty sisäoppilaitosmuotoisesti, opiskelijalla on oikeus maksuttomaan asumiseen sekä riittävään päivittäiseen maksuttomaan ruokailuun. Päätömissä opinnoissa opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan niinä työpäivinä, joina opetussuunnitelma edellyttää opiskelijan läsnäoloa opetuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. Opiskelijalle voidaan 36 §:n 1 momentissa säädetyillä perusteilla antaa kirjallinen varoitus tai opiskelija voidaan erottaa enintään yhdeksi vuodeksi. Opiskelijalle, joka on täyttänyt 18 vuotta, opetetaan hänen valintansa mukaisesti joko uskontoa tai elämäntietoa.

Opiskelijaksi voidaan ottaa myös sellainen henkilö, jonka tarkoituksena on ainoastaan yhden tai useamman perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen suorittaminen. Tässä momentissa tarkoitetuilta opiskelijoilta voidaan periä opetuksesta kohtuullisia maksuja.

Oppivelvollisuusiän ylittäneille tarkoitettu perusopetus koostuu opiskelijan osaamistarpeen mukaan alku- ja päättövaiheen tai ainoastaan päättövaiheen opetuksesta. Opiskelijan osaamistarpeen mukaan alkuvaihe voi sisältää lisäksi erityisen lukutaitovaiheen. Oppivelvollisuusiän ylittäneille ei järjestetä 5 §:ssä tarkoitettua perusopetukseen valmistavaa opetusta. Opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suoritettut opinnot tai muutoin hankittu osaaminen tulee tunnistaa ja tunnustaa. Opiskelijan lähtötaso on määriteltävä ja opetuksen järjestäjän ja opiskelijan on yhdessä laadittava opiskelijalle henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opintojen aloitusvaihe, suoritettavat kurssit ja muut opiskelun keskeiset sisällöt, opiskeluaika, opintojen suorittamistavat sekä muut tavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävät asiat, joista määrätään tarkemmin opetussuunnitelman perusteissa. Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa tehtäessä otetaan huomioon opiskelijalle aiemmin tehty henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja sen toteutuminen. Lähtötason määrittely tehdään tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Suunnitelman toteuttamista seurataan, ja se päivitetään tarvittaessa.

Alkuvaiheen opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle tarvittavat valmiudet äidinkielessä ja kirjallisuudessa ja tarpeelliset muut valmiudet perusopetuksen päättövaiheeseen siirtymistä varten sekä edistää opiskelijoiden tasapainoista kehitystä. Maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan on edistettävä. Lukutaitovaihe on tarkoitettu luku- ja kirjoitustaidon alkeita ja numeerisia perustaitoja tarvitseville. Alkuvaiheen opetus sisältää sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään äidinkieltä ja kirjallisuutta, vierasta kieltä, matematiikkaa, yhteiskuntatietoutta ja kulttuurin tuntemusta, ympäristö- ja luonnontietoa sekä terveystietoa. Opiskelijalle annetaan opinto- ja työelämätaidojen ohjausta. Opiskelijalle voidaan alkuvaiheessa antaa muutakin opiskelijalle kokonaan tai osittain vapaaehtoisista perusopetukseen soveltuvaa opetusta sen mukaan kuin opetussuunnitelmissa määrätään.

Päättövaiheen opinnot sisältävät sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään äidinkieltä ja kirjallisuutta, toista kotimaista kieltä, vieraita kieliä, matematiikkaa, uskontoa tai elämäntietoa, historiaa, yhteiskuntaoppia, biologiaa, maantietoa, fysiikkaa ja kemiaa. Opiskelijalle annetaan opinto- ja työelämätaidojen ohjausta. Opiskelijalle voidaan päättövaiheessa antaa muutakin perusopetukseen soveltuvaa opetusta sen mukaan kuin opetussuunnitelmissa määrätään. Opintoihin tulee päättövaiheessa sisältyä myös terveystietoa, ellei terveystiedon opinnot ole jo sisältyneet opiskelijan aiempiin perusopetuksen opintoihin.

Opetuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä alueella toimivien ammatillisen koulutuksen ja muun koulutuksen järjestäjien kanssa. Opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan voi sisältyä opiskelujaksoja muissa oppilaitoksissa sekä työelämään tutustumista. Jos opiskelija siir-

Eduskunnan vastaus EV 258/2016 vp

tyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tämän lain, lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisesti järjestämään opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava opiskelijan henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa ja suoritettuja opintoja koskevat tiedot uudelle opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle.

Sen lisäksi, mitä 4 §:ssä säädetään, opetuksen järjestäjä voi hankkia lukutaitovaiheen opetusta kunnalta tai kuntayhtymältä, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulta perusopetuksen järjestäjältä sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tai ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetuilta koulutuksen järjestäjiltä.

Lukutaitovaiheen sekä alku- ja päättövaiheen kattava oppimäärä on laajuudeltaan yhteensä enintään nelivuotinen. Päätoimisesti opiskellen opinnot tulee suorittaa kuitenkin enintään viidessä vuodessa. Opiskelija voidaan katsoa eronneeksi, jos hän pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta ja jos on ilmeistä, että opiskelija ei suorita opintojaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

Tässä pykälässä tarkoitettu opetus voidaan järjestää osaksi tai kokonaan etäopetuksena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

Laki

kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 59 §:n 1 momentin 3 kohta,

muutetaan 2 §:n 4 momentti, 58 §:n 2 momentin 3 kohta ja 59 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin niistä on 58 §:n 2 momentin 3 kohta laissa _____ / _____ sekä

lisätään lakiin siitä lailla 676/2014 kumotun 59 §:n 2 momentin 1 kohdan tilalle uusi 1 kohta, seuraavasti:

2 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Edellä 1 momentin 3, 5 ja 7 kohdassa, 3 momentissa ja perusopetuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien perusteella opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain nojalla myönnettävä rahoitus otetaan huomioon 55 §:ssä tarkoitetussa valtionosuusprosentissa.

Eduskunnan vastaus EV 258/2016 vp

58 §

Kustannustenjaon tarkistaminen

Kustannustenjaon tarkistuksessa valtion ja kuntien välillä tarkistetaan valtakunnallisesti yhte-
nä kokonaisuutena 6—13 §:ssä tarkoitettujen laskennallisten kustannusten perusteena olevat pe-
rushinnat. Lisäksi tarkistetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain:

3) rahoitus perusopetuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettuun perusopetukseen;

59 §

Kustannustenjaon tarkistuksessa huomioon otettavat käyttökustannukset

Kustannustenjaon tarkistuksessa otetaan huomioon kuntien, kuntayhtymien sekä muiden ope-
tuksen järjestäjien 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuuden perusteena olevien valtionosuustehtä-
vien käyttökustannukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain perusteella ra-
hoitettavien tehtävien järjestämisestä aiheutuvat käyttökustannukset, jotka aiheutuvat:

2) perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä
olevien oppilaiden opetuksen järjestämisestä; ja

Kustannustenjaon tarkistuksessa ei oteta huomioon kuitenkaan käyttökustannuksia, jotka ai-
heutuvat:

1) perusopetuslain 46 §:n mukaisesta oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksesta, lu-
kuun ottamatta 46 §:n 2 momentissa tarkoitettua opetusta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Helsingissä 20.12.2016

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri